

newsletter at-cz

Otevření trhu práce jako šance.

Jak mohou přispět programy Evropské územní spolupráce?

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

1. května 2011 končí v Rakousku přechodné období pro pracovníky a podnikatele ze zbývajících osmi zemí, které v roce 2004 vstoupily do Evropské unie. Otevření rakouského trhu práce pro sousední země je mimo jiné důvodem, aby letošní Výroční konference našeho programu byla zaměřena právě na přeshraniční pracovní trh. Jakou roli bude hrát trh práce a s ním spojené oblasti v programu EÚS Rakousko – Česká republika? Z čeho vycházejí projekty česko-rakouské spolupráce a jaké přístupy v jejich řešení budou nově uplatňová-

ny? Jaké jsou nové výzvy, před kterými budou v budoucnu stát čeští a rakouští zaměstnanci i firmy? A jaké role se v důsledku této změny může zhostit program EÚS?

Nejen tyto otázky budou v průběhu Výroční konference 31. března 2011 diskutovány jak s vysoce postavenými politiky, tak i s projektovými partnery – tematický úvod do této problematiky přináší právě předkládaný newsletter.

JTS

Obsah

Očekávané změny na pracovním trhu

Trh práce v rámci programu EÚS Rakousko - Česká republika 2007-2013

Představení vybraných projektů

Plánované akce a tipy

www.at-cz.eu

Očekávané změny na pracovním trhu

Pro Českou republiku, Slovensko, Maďarsko a Slovinsko, stejně jako pro pobaltské státy a Polsko, nabývá dne 1. května 2011 účinnosti pravidlo o volném pohybu pracovníků a služeb na rakouském trhu. To se dle odhadů rakouského ministerstva práce projeví na místním pracovním trhu nárůstem počtu zahraničních pracovníků zhruba o 20 až 25 tisíc. K velkému náporu zahraničních pracovníků tedy pravděpodobně nedojde – neboť ti, kteří v Rakousku chtějí pracovat, tak zřejmě činí již delší dobu, a to nejen proto, že doposud platila taktéž jistá výjimka pro pracovníky tzv. „nedostatkových profesí“ (např. kuchař, svářeč, řezník...). Pro ostatní není zase systém pobídek pro práci v Rakousku dostatečně motivující.

Od 1. května 2011 mohou na rakouský trh z výše uvedených zemí vstoupit také zahraniční firmy i se svými zaměstnanci. Skeptici proto poukazují na to, že by v důsledku nižších mezd mohlo docházet k nerovné soutěži mezi stávajícími a nově příchozími firmami.

Přehraniční spolupráce na JTS

Obavy, že pracovníci ze sousedních zemí zapříčiní pokles mezd, ale také skutečnost, že by vůči nim mohlo ze strany zaměstnavatelů docházet k nerovnému zacházení, byly již předem podnětem k podání návrhu zákona proti mzdovému dumpingu ze strany sociálních partnerů. K 1. květnu 2011 má tento zákon vstoupit v platnost. Na základě něj musí být každý zaměstnanec v Rakousku odměňován podle rakouských kolektivních smluv – bez ohledu na to, zda se jedná o rakouského či zahraničního zaměstnavatele.

Zatímco v Rakousku se názory, nálady a očekávání spojené s otevřením pracovního trhu pohybují od „střízlivého realismu“¹ přes skepsi až k panikaření, je v České republice toto téma diskutováno podstatně méně. Také intenzita a četnost, s jakou česká media o této problematice do dnešní doby mluvila, je výrazně nižší, než je tomu v Rakousku. I výsledky některých průzkumů potvrzují, že pro Čechy je otevření rakouského pracovního trhu méně důležitým tématem – např. jen 10% z nich si dokáže vůbec představit, že by za prací dojíždělo do Rakouska.²

Na pozadí aktuálních politicko-ekonomických debat v Rakousku, České republice a v dalších sousedních zemích vyvstávají skutečné výzvy, kterým regiony zapojené do programů EÚS budou čelit. Toho si všímá i aktuální studie, zaměřená především na roli zaměstnavatele, která naznačuje, že podnikatelské subjekty v příhraničních regionech České republiky, Slovenska a Maďarska řeší obdobné problémy jako ty z rakouského příhraničí – zejména nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, demografické změny atd.

Jakým způsobem mohou projekty EÚS přispět k hledání společného řešení budoucího dění na regionálních trzích práce?

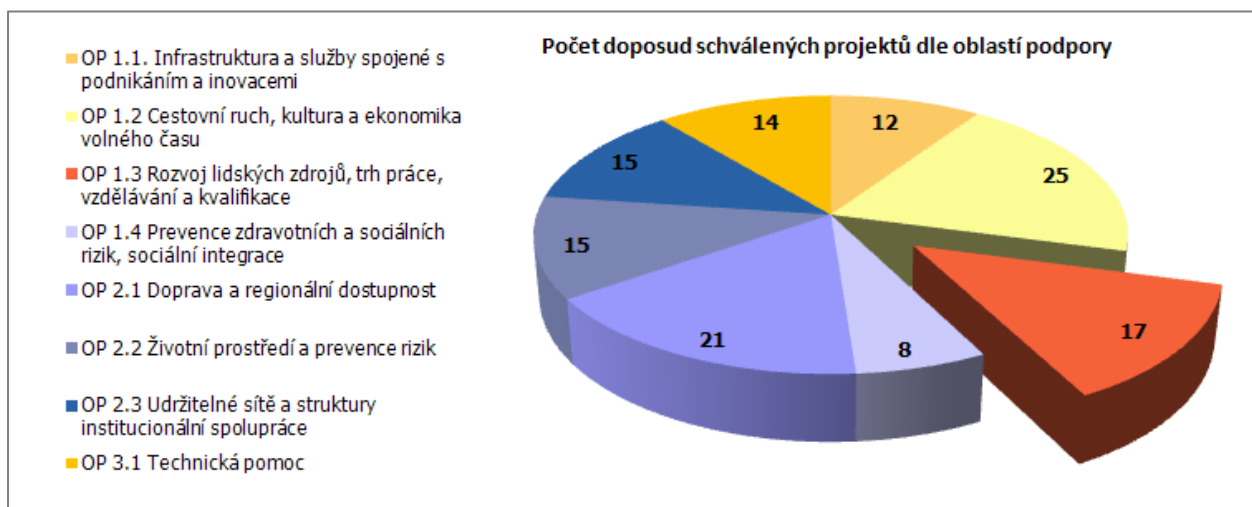
¹ Tímto označením, na základě studie společnosti GfK, shrnuje dopady otevření pracovního trhu pro Dolní Rakousko ředitelka Hospodářské komory Dolního Rakouska. http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?angid=1&stid=590875&dstdid=680&cbtyp=2&titel=, 3. 1. 2011. Sesbírané informace se zakládají na zprávách, reportážích a sděleních v denním tisku /Der Standard (3. 2. 2011), Kurier (3. 1. 2011), Wochenzeitung profil (10. 1. 2011)/ na webových stránkách ORF, Hospodářské komory, Rakouského odborového svazu i Rakouské tiskové agentury (apa.ots). Mnohé z článků, které vyšly v Rakousku, byly převzaty taktéž českými medii nebo bylo použito stejných zdrojů, jako např. již zmíněné studie společnosti GfK, kterou si nechala zpracovat Hospodářská komora Dolního Rakouska.
² srov. http://www.lidovky.cz/pracovni-trh-za-hranicemi-se-otevre-kolik-lidi-zlaka-fyl-/ln_noviny.asp?c=A110103_000010_ln_noviny_sko&klic=240610&mes=110103_0, 3. 1. 2011

Trh práce v rámci programu EÚS Rakousko - Česká republika 2007-2013

Problematika pracovního trhu je v programu EÚS Rakousko - Česká republika zařazena do oblasti podpory 1.3 „Rozvoj lidských zdrojů, trh práce, vzdělávání a kvalifikace“ (Prioritní osa 1: Socio-ekonomický rozvoj, cestovní ruch a transfer know-how). V Operačním programu je mj. zakotveno, že realizováním konkrétních projektů EÚS je podporován rozvoj přeshraničního trhu práce se zřetelem na příslušné aktéry na pracovním trhu a v oblasti vzdělávání a integrace. Významnými se rovněž jeví i budoucí změny a výzvy trhu práce v jednotlivých městech a venkovských oblastech. Dalšími důležitými body této oblasti podpory je spolupráce v oblasti vzdělávání a zvyšování kvalifi-

kace (včetně přeshraniční infrastruktury pro potřeby vzdělávání) a také začleňování skupin obyvatel, které podléhají z různých důvodů jistému vyloučení, zpět do společnosti.

V kontextu výše zmíněných skutečností bylo v rámci oblasti podpory 1.3 schváleno doposud 17 projektů (stav: únor 2011), 15 projektů z tohoto počtu je právě z oblasti trhu práce, vzdělávání a zvyšování kvalifikace (včetně školských projektů a projektů ze strany univerzit a odborných vysokých škol, u kterých se nejedná o projekty čistě vědecké). Pro oblast podpory 1.3 je z prostředků ERDF vázáno celkem 6,4 mil. EUR.

Představení vybraných projektů

Z následujících stručných příkladů je patrné, jak různorodé projekty, z hlediska témat či regionální působnosti, z oblasti trhu práce program EÚS Rakousko-Česká republika podporuje: Od snahy jednoho přeshraničního regionu o prosazení se na trhu a zviditelnění jeho potenciálu pro vysoce kvalifikované pracovníky, popř. firmy, které tyto pracovníky hledají, přes projekt zaměřený na poradenství pro zaměstnance, který rovněž rozvíjí přeshraniční spolupráci odborů, dále teoreticky zaměřený projekt, který porovnává učňovské školství dvou zemí a sleduje obecné trendy na trhu práce v příhraničních oblastech, až k projektu nabízející praktika pro studenty odborných vysokých škol v sousední zemi. Na těchto projektech se podílejí organizace z Vídně, Dolního Rakouska, Horního Rakouska, jižních Čech, Vysočiny a jižní Moravy. Další informace o zajímavých projektech na téma pracovní trh a zvyšování kvalifikace jsou k dispozici na stránkách programu www.at-cz.eu.

RegioTalent - Regionalizace bez hranic – vytvoření nových pracovních příležitostí a možností rozvoje v příhraničních regionech Mühlviertel a jižní Čechy

Budoucnost regionu je určována lidmi, kteří zde žijí a pracují. Projekt RegioTalent si klade za cíl tento potenciál (kvalifikaci) v příhraničních regionech zviditelnit a především využít. V první řadě jde o to, vytvořit podněty pro kvalifikované lidi tak, aby v regionu pracovali a žili. Rozhodující pro úspěch je tedy dosáhnout kvality na obou úrovních, život i práce.

Vedle zapojení zaměstnanců usiluje projekt také o intenzivní spolupráci jak s regionálními podniky, tak i se strategickými partnery z regionu, jako jsou úřady práce, hospodářské komory, regionální managementy a euroregiony. Vypracování takzvané talentové mapy by mělo upozornit na možné potenciály i na danou potřebu kvalifikace v regionu. Bude stanovena

definice indexu pro kvalitu života, tzn., v jaké míře splňuje region požadavky obyvatel. Na základě těchto informací budou definovány konkrétní realizační balíčky, které zásadním způsobem přispějí nejen ke zvýšení kvality života i lokality, ale také k využití možných potenciálů.

Projekt, který se nachází teprve na začátku své realizace, je koordinován vysokou školou **FH OÖ Forschungs & Entwicklungs GmbH, Campus Steyr** (vedoucí partner) a **Fakultou managementu v Jindřichově Hradci Vysoké školy ekonomické v Praze**.

<http://research.fh-ooe.at/de/project/740>

ZUWINS – Budoucí oblast Vídeň Dolní Rakousko jižní Morava

Budoucí společný pracovní trh bez hranic, specifická témata v oblasti sociálního partnerství a zaměstnanců, otázky migrace nebo obdobné problémy k projednání se stávají stále více politicky významnými tématy tohoto nového evropského regionu – tzv. Centropy.

Projekt ZUWINS má proto odpovídající projekt ZUWINBAT (Budoucí oblast Vídeň - Dolní Rakousko - Bratislava - Trnava) také v Programu EÚS Slovensko - Rakousko. Těžištěm obou projektů je nejen upevnění již dosud dobře vybudované spolupráce na odborářské úrovni, ale i prohlubování témat, jako je přeshraniční dialog se sociálními partnery, problematika pendlerů především z České republiky či právní poradenství poskytované zaměstnancům všech tří zúčastněných zemí. Mimoto se odborářská kooperace stále více zaměřuje na udržitelné vzdělávání školitelů, kteří budou mít v budoucím společném regionu stále větší význam. Velký důraz je rovněž kladen na podporu pra-

cujících žen a učňů, resp. na mládež v pracovním procesu.

ZUWINS, česko-rakouská soutěž učňů 2010

K aktivitám projektu patří

- optimalizace spolupráce mezi všemi regionálními institucemi, které se podílejí na tvorbě trhu práce v aglomeraci spolkových zemí Vídeň a Dolní Rakousko a v regionu jižní Morava
- poskytování informací zaměstnancům v otázkách přeshraniční zaměstnanosti
- přeshraniční vzdělávací opatření (s těžištěm v udržitelnosti vzdělávání, např. v rámci Středoevropské odborářské akademie)

- vybudování trvale udržitelných kooperačních a koordinačních sítí, prohloubení a specializace stávajících odborářských kontaktů
- posilování sociálního dialogu

ZUWINS je kooperační projekt mezi **Rakouským odborovým svazem (ÖGB)** a **Českomoravskou konfederací odborových svazů (ČMKOS)**

www.zuwins.at

EXP:AK - Rakousko-česká akademie expertů

EXP:AK AT.CZ je projekt, jehož těžiště tvoří výměna informací a know-how, ale zabývá se také společnou přípravou a praktickým testováním regionálně sladěných koncepcí. K nejdůležitějším cílům projektu patří:

- usnadnění přeshraničního zprostředkování pracovních sil prostřednictvím srovnání profilů povolání a dalších relevantních informací
- výměna informací a dlouhodobá spolupráce mezi aktéry trhu práce a institucemi v příhraničním regionu
- společné vypracování inovativních koncepcí aktivní politiky trhu práce a ověření jejich proveditelnosti formou pilotního projektu

Ve všech dílčích oblastech budou aplikovány zásady „genderové rovnosti“ a „genderové diverzity“.

Důležitými milníky v dosavadním průběhu projektu je vypracování výroční zprávy „Monitor příhraničí“ a také zřízení internetových stránek www.jobtour.eu.

V „Monitoru příhraničí“ jsou zpracovány údaje a informace relevantní pro pracovní trh v přeshraničním regionu. Na základě několikaletého

sledování příhraničního prostoru budou definovány podstatné vývojové tendence.

Vytvoření webových stránek www.jobtour.eu společně se dvěma dalšími projekty podpořenými z programů EÚS Slovensko – Rakousko a Rakousko - Maďarsko umožňuje zase srovnání profilů povolání včetně informací o požadavcích na vzdělání a kvalifikaci. Webové stránky kromě toho podávají důležité informace pro výkon povolání v sousedním státě. EXP:AK je realizován vedoucím partnerem **L&R-Sozialforschung** společně s **Okresní hospodářskou komorou Brno-venkov**.

www.expak-at.cz

SOP - Studentská odborná praxe

Společné vědomostní platformy a sítě tvoří základ pro fundovanou IT-Knowledge-Community. **Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠPJ)** jako vedoucí partner a **Fachhochschule Technikum Wien** si proto daly za cíl rozšíření vědomostí v oblasti nejrůznějších technologií budoucnosti formou výměny studentů a odborných praxí v sousední zemi. Tyto zahraniční praxe u renomovaných národních a mezinárodních podniků v Rakousku i v Česku by měly studentům v oborech Elektrotechnika a Informatika přinést nové zkušenosti a optimálně je připravit na jejich vstup do pracovního života. Další součástí projektu jsou prezentace získaných vědomostí a dovedností v rámci workshopů.

Exkurze studentů z FH Technikum Wien u firmy Bosch v Jihlavě

Obě vysoké školy využijí poznatky z aktivit projektu k evaluaci stávajícího programu přednášek a jeho případnému přizpůsobení či zařazení nových témat.

http://vspj.cz/veda_vyzkum/sop/anglicky/zpravy.html

Plánované akce a tipy

Akce	Termín	Místo
Komunikační seminář pro projektové partnery (online registrace na http://www.at-hu.net/at-hu/forms/register.php)	22. března 2011	Vídeň
Výroční konference 2011 „Otevření trhu práce jako šance. Jak mohou přispět programy EÚS?“ (program akce www.at-cz.eu)	31. března 2011	Vídeň
9. monitorovací výbor (schvalování projektů)	25. /26. května 2011	Vídeň
Seminář pro příjemce – pro rakouské vedoucí a projektové partnery (čeští partneři s dostatečnými znalostmi němčiny jsou také srdečně zváni)	11. července 2011	Linec
10. monitorovací výbor (schvalování projektů)	30. listopadu /1. prosince 2011	jižní Čechy